

Puilasoq
Iminnguaq 30
Postbox 161
3951 Qasigianguit

10. november 2023

All. nr./brevnr.:
2022-900-0002-25
Sull./sagsbeh.: MALL/jh/kl

Puilasumi misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Puilasumi Qasigianguaniittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuiartortunit 28. aamma 29. april 2022-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandeqarfiup ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasisutissat nalunaarusiamut ilanngussamiittut innersuussutigaaqka.

Misissuiartortut tassaapput immikkut siunnersorti Henrik Bach, fuldmægtig Malina L. Lyberth aamma oqalutsi/nutserisoq Gerda Kreutzmann Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut siunnersorti Nauja Benjaminsen meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivimmit MIO-meersoq peqataavoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Paaqqinniffik aamma Kommuni Qeqertallip ingerlatsivia nalunaarusiaagallartooq manna pillugu oqaaseqaammik saqqummiussinissaminnut periarfissinneqarput. Paaqqinniffiup aamma Kommuni Qeqertalimmi ingerlatsiviup oqaaseqaataat emailikkut ilanngussartallit 16. september 2022, 28. oktober 2022, 10. december

2022 aamma 11. maj 2023-mi tuakka tiguakka. Oqaaseqaatit taakku nalunaarusiami pisariaqartortai ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Puilasoq misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 8. marts 2022-mi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 15. marts 2022-meersutigut tigullugit. Puilasooq tamatumunnga atatillugu qinnuigaa-ra sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Kommuni Qeqertalimmi ingerlatsivik misissuiartussamaarnermik e-mailikkut 15. marts 2022-meersukkut ilisimatinneqarpoq. Ingerlatsiviup misissuinerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa, ingerlatsivillu qinnuigalugu tamanna kissaatigineqarpat tamatumunnga ilisimateqqullunga. Ingerlatsivimmit tamatumunnga atatillugu tusagaqanngilanga.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu, misissuinerup nalaani misissuinerullu kingornatigut Puilasumit tiguakka.

Puilasumi pisortaqtigiit, tassaasut pisortaq taassumalu tullersortaa immikkoortortaqarfiullu pisortaa, misissuiartortunit misissuinerumi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut najugaqartut sisamat ilaqutaasorlu ataaseq ataasiakkaarlugit ataatsimoortukkaarlugillu misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Puilasup initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

Maluginiarpara piffissami misissuinerup ingerlanneqarnerata nalaani pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. november 2013-meersoq kingusinnerusukkut allannguutitalik (matuma kingorna taamanikkut pissaanermik atuineq pillugu inatsit atuuttoq) atuummat. Pissaanermik atuineq pillugu inatsit nutaaq atulerpoq 1. januar 2023-mi; Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 20. juni 2022-meersoq Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik

atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat. Taamaattumik nalunaarusiami matumani innersuussutigivakka aalajangersakkat taamanikkut pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi atuuttut. Aalajangersakkat annikitsunik allannguuserlugit maannakkut pissaanermik atuineq pillugu inatsimmut ingerlateqqinneqarsimapput.

3. Puilasog pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Puilasog kommunip meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffiutigaa Qasigiannuaniittoq.

Puilasog meeqqanut inuusuttunullu 0-17-inik ukiulinnut arfineq pingasunut inis-saqarpoq. Sullitat tassaapput meeqqat katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsi-suunatillu immikkut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisuunngitsut. Misis-suinerup nalaani najugaqartut katillugit arfineq marluupput.

Puilasog illumi ataatsimi immikkoortortaarfittut ataatsitut aaqqissuussaavoq, al-laffeqarfialu taamatuttaaq illumi tassaniilluni. Najugaqartut tamarmik nammin-neq ineeraqarput illup ilaanut ineeqqanut 2-3-kkaanut agguataarsimasunik. Na-jugaqartut ilaat qatanngutigippata taakku illup ilaani ineeraqarfiusumi taan-naasumi sapinngisamik inissinniarneqartarput.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Puilasumi pingaarnerusutigut paasisakka pitsaasuupput. Paasisara unaavoq Pui-lasumi pisortaqtigiit sulisullu najugaqartut toqqissisimanartunik naleqquttunillu sinaakkutassaqaartinneqarnissaannik qitiutitsisut.

Puilasup perorsaanikkut sinaakkutissat periaatsillu aalajangersimasut sulisunut tamanut ilinniartitsissutigineqartut pilersinneqarnissaat qitiutikkaa aammattaaq malunnarpoq. Taamatuttaaq meeqqat sulisullu toqqissisimanissaat anguniarlugu aalajangersimasunik periaaseqartoqartoq, tunaartarisassaqaartoq ilusilersuiso-qarsimasorlu malunnarpoq.

Najugaqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut Puilasumi najugaqarnertik nuannarisorujussuaat, misissuiartortullu maluginiarpaat najugaqartut sulisullu

oqaloqatigiittarneri eqqissisimasumik angerlarsimaffippalaartumillu ingerlanneqartartut.

Meeqqat angerlarsimaffimmi suliassani ukioqqortussutsiminnut naapertuuttuni suleqataatinneqartarnermikkut peqataatinneqartarnerat Puilasup pingaartittorujussuugaa malunnarpoq.

Illu angerlarsimaffippalaartuuvoq, ipiitsuulluni kusanartuullunilu.

Paasisara unaavoq pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuinerup sapinngisamik annertunerpaamik pinaveersaartinneqarnissaa pingaartikkaat.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaannga. Taakku tulluuttuni imm. 5-imit 10-mut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartarnera

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat Puilasoq pissaanermik atuisarneq pillugu allassimasunik sulisut atorsinnaasaannik paasissutissaateqartoq, sulisullu kaammattorneqartartut taakku atuaqqullugit. Sulisut pissaanermik atuinermut atatillugu nalunaarutiginninnermi immersugassat assigiinngitsut qanoq immersorneqartarnissaannik aaqqiagiinngissutinik aaqqiiniartarnermik pikkorissartitsinermut uiggiullugu ilitsorneqarsimapput.

Pisortaqatigiilli oqaatigaat sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqarneq ajortut.

Susinnerusukkut atuuttoq meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut inissinneqar-simasunut pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassat isumaginninnermik su-liassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu immikkoortuni I-imi II-milu (§-ni 1-imit 29-mut) aalajangersarneqarput. Inatsit taanna paaqqinniffinnut tamanut atuuppoq, matumani kommunit paaqqinniffiutaat Puilasutut ittut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Inatsimmi taamanikkut atuuttumi pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 29-kkut aalajangersarneqarpoq inatsit taanna ulloq unnuarlu paaqqinniffinni tamani inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartuni tamani sulisunut tunniunneqartassasoq, sulisullu inatsisip tigonera uppersarsarlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut atsiortassasut. Maluginiarpara pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi maannakkut atuuttumi aamma pissaanermik atuineq pillugu inatsisip imaanik sulisut ilitsersorneqartassasut.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu Puilasoq uannut nalunaarpoq, maannakkut Puilasumit pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assilinera tunniunneqartartoq aamma sulisut atsiorderisigut tamanna qulakkeerneqartartoq, sulisullu sulianut atatillugu mappiannut toqqorneqartarluni.

Tamanna maluginiarpara.

6. Meeqqat angajoqqaallu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimatinneqartarnerat

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat meeraq pissaanermik atuiffiusoq pisup kingornatigut pissaanermik atuineq kiisalu nalunaarutiginninnermi immersugassat immersorneqartarnerannik ilisimatinneqartartoq. Meeqqat angajoqqaatulluunniit oqartussaassusermik tigummiaqartut pissaanermik atuisoqarsimagaangat naammagittaalliornissamut periarfissamik ilisimatinneqartarsimangillat.

Taamanikkut atuuttumi pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 27-kkut aalajangersarneqarpoq meeqqat inissinneqarsimasut aamma angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiaqartut inatsimmi immikkoortumi II-mi malittarisassanik (§-nik 4-mit 29-mut) ilisimatinneqassasut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pisortap §-t 24 aamma 26 tunngavigalugit qulakkeertassagaa, matumani kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

§ 27 piareersarlugu sulianit erserpoq meeqqap angajoqqaatullu oqartussaassu-
sermik tigummiqartup sunik pisinnaatitaaffeqarnerminnik ilisimasaqarnissaat
aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi sulisut meeqqamut pissaanermik atui-
nermi qanoq iliuuseqartarnissaat aalajangersakkakut tassuuna qulakkeerneqar-
tussaasoq.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu Puilasooq uannut nalunaarpoq tamanna
siunissami Puilasumit eqqumaffigineqalissasoq.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

7. Iliuusissanut pilersaarutit

Puilasup misissuineq sioqqullugu oqaatigaa meeqqanut inissinneqartunut iliuusis-
sanut pilersaarutit Kommuni Qeqertalimmi isumaginninnermik ingerlatsivimmit
pissarsiariniarneqartarnerat paaqqinniffiup uteqqiattumik ajornartorsiutigigaa,
meeqqanullu inissinneqarsimasunut arlalinnut iliuusissanut pilersaarutit paaqqin-
niffiup nukingisaarutigisaraluarlugit suli amigaatigigai.

Pisortaqatigiit misissuinermi itisiliillutik oqaatigaat kommunimi isumaginninner-
mik ingerlatsiviup oqaatigisimagaa meeqqanut inissinneqartunut iliuusissanut pi-
lersaarutit kommunip tunniukkumangikkai. Kommunip tamatumunnga tunnga-
vilersuutitut oqaatigisimavaa kommuni isumaqartoq paaqqinniffik meeqqat anga-
joqqaavi pillugit paasissutissanik pissarsisinnaasussaangitsoq, kiisalu paaqqin-
niffiup tamatumunnga taarsiullugu meeqqat ataasiakkaat sullissisui suleqatigisin-
naagai.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaaru-
taanni nr. 16-imi, 8. november 2017-imeersumi meeqqat tapersorsorneqarnis-
saannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq tunngavigalugu
aalajangersarneqarsimasumi iliuusissanut pilersaarutit pillugit ilaatigut imaattu-
nik aalajangersaasoqarpoq:

“§ 8. Meeqqap angerlarsimaffiup avataanut ilaqutariinnut paarsisartunut imaluunniit
ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarnissaanik kommunalbestyrelsi aalaja-

ngiippat, iliuusissanut pilersaarutip imai naleqquttut ilaqutariinnut paarsisartunut imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut kingusinnerpaamik meeqqap tikinnerani tunniunneqassapput.

Imm. 2. Sivisunerusumik nukinginnartumik inissiisoqartillugu meeqqamut iliuusissanut pilersaarutip imai naleqquttut inissiinerup kingorna kingusinnerpaamik ullut 14-it qaangiunneranni nassiunneqassapput.”

Ingerlatsiviup nalunaarusiaagallartoq manna tunngavigalugu oqaatigivaa, qulaani taaneqartumi nalunaarummi § 8-p eqqortinnginnissaa siunertarineqanngitsoq, aamma tamatigut Puilasumut iliuusissatut pilersaarutip pingaarutillit tunniunneqartuaannassasut. Taamatullu aamma ingerlatsivimmit oqaatigineqarpoq, ingerlatsiviup isumaa malillugu Puilasup ingerlatsiviullu suleqatigiinnerat pitsaanerpaaffissaminiittoq. Ingerlatsivimmit aamma oqaatigineqarpoq meeqqanut iliuusissatut pilersaarutit nutarsarneqarsimannginneri pissuteqartoq sulisutigut unamminartoqarsimanagera, siunissarli isigalugu kommunimit piumasaaqatit pingaarutillit naammassineqartassasut.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

8. Illumi malittarisassanik meeqqanut angajoqqaanullu tunniussisarneq

Puilasumi malittarisassat misissuineq sioqqullugu nassiuteqquakka. Illumi malittarisassanik misissuineq sioqqullugu tigusaqanngilanga.

Pisortaqatigiit misissuinermit oqaatigaat Puilasumi najugaqartut aalajangersimasunik sinaakkutassaqaartinneqartut, ilaatigullu oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu pillugit politikki suliarineqarsimasoq. Pisortaqatigiit tamatuma saniatigut oqaatigaat politikkit taakkua ilaat arlallit paaqqinniffiup iigaani nivingatinneqartut, politikkillu sinneri paaqqinniffiup intranetsianiittut.

Pisortaqatigiit tamatuma saniatigut oqaatigaat illumi malittarisassat najugaqartunut nutaanut oqaasiinnartigut saqqummiunneqartartut, paaqqinniffimmulli tikinnermit illumi malittarisassat allaganngorlugit tunniunneqarneq ajortut.

Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 50-imi, 31. august 2021-meersumi § 6, imm. 1-ikkut aamma imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq ulloq unnuarlu paaqqinniffiup illumi malittarisassat aalajangersarsinnaagai, taakkulu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup siunertaanut perorsaanikkullu anguniagaanut naleqqussagaassasut ulluinnarnilu ingerlanneqarneranut akornutaassanngitsut. Illumili malittarisassat paaqqinniffimmi najugaqartunut angajoqqaatullu oqartussaassusermik tigummiqartunut tunniunneqartassasut aalajangersakkakut tassuuna aalajangersarneqanngilaq.

“Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanut ilitsersuut – immikkoortoq II meeqqanut tunngasoq”-mi (matuma kingorna taamanikkut atuuttoq pissaanermik atuineq pillugu inatsimmut ilitsersuut) taamani Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisoqarfiusumit 2013-imi novemberimi suliarineqartumi imm. 16-imi ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“Paaqqinniffinni najugaqarfigisaniluunniit pitsaasunik allanngoqattaanngitsunillu atugaqarnissaq qulakkeerniarlugu suliffimmi aaqqissuussisoqartariaqarpoq malittarisassartalimmik ulluinnarni malinneqartussanik. Inuit arlallit illumi ataatsimi najugaqatigiillutillu sulissagaangata inini ataatsimoorfinni paaqqinniffimmilu imaluunniit najugaqarfigisaq tamaat ataasiusutut isigalugu akuerineqarsinnaasunik malittarisassaqaarnissaq pisariaqarsinnaasarpoq sumiiffiit suliassaminnik atuuffimminillu pitsaanerpaamik suliaqarsinnaanissaat qulakkeerumallugu.

[...]

Suliffimmi malittarisassat inunnit malittarisassanik malinnittussaasutut naatsorsuutigineqartunit ilisimaneqartussaapput, taamaattumik malittarisassat allassimasariaqarput aammalu meeqqamut inuusuttumulluunniit kiisalu angajoqqaatut oqartussaassusilimmut inissinneqarnerup aallartinnerani aamma malittarisassat allanngortinneqaraangata, tunniunneqartariaqarlutik.

[...]

Suliffimmi malittarisassat taamaalillutik malittarisassiuussisinnaanngillat kiffaanngisuseqarneq pillugu pisinnaatitaaffeqarnernut tunngaviusumik inatsisini inatsisiliuussa-

nut akuliuttunik. Inuup kiffaangissuseqarneranut piginnittuusinnaaneranullu akuliun-
nernut, illumik misissuineranut inuullu pigisaanik misissuineranut, allakkanik telefonimil-
lu nakkutilliinernut, aalajangerlugit nikissinnaajunnaarsitsineranut, quumik misissuiner-
nut, timikkut pissaanermik atuinermut il.il. inissiiffiusup taamatut iliuuseqarnissaminut
inatsisini immikkut tunngavissaqartussaavoq, taamaattumik akuliunnerit taamatut
ittut aqqissuussaaneranut tunngasut aallaavigalugit tunngavilersorneqarsinnaangil-
lat.

Suliffimmi malittarisassanut ilaasinnaapput eqqiluisaarnermut malitassat minnerpaaf-
fissaat, pujortartarnermut malittarisassat, mobiltelefonip atornerqarnissaanut malitta-
risassat, meeqqat inuusuttullu qaqugu innarnissaat, inigisani qaqugu eqqissisoqarsi-
manissaa kiisalu piffissat neriffissat, fjernsynerfissat, qarasaasiamik atuinissat pillugit
malittarisassat, qaqugu pulaartoqarsinnaanerit aammalu allattukkat avataasigut pi-
sussanut inissiiffiup malittarisassai.”

Puilasup nalunaarusiaagallartoq manna tunngavigalugu oqaatigivaa, illup iluani
malittarisassat pigineqartut nutarterniarneqartut. Imatut paasivara, tamatuma
kingorna illup iluani malittarisassat najugaqartunut tunniunneqarumaartut.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

9. Oqarasuaatit angallattakkat tabletsillu

Paaqqinniffiup pisortaqatigiivisa misissuinermit oqaatigaat oqarasuaatinik angal-
lattakkanik tabletsinillu atuisarneq pillugu malittarisassat Puilasup suliarisimagai,
taakkulu paaqqinniffiup iigaani nivingatinneqartut. Malittarisassani suliarineqar-
tuni taakkunani piffissat oqarasuaatinik angallattakkanik tabletsinillu
atuiffiusinnaasut aalajangersarneqarsimapput, taamatuttaarlu oqarasuaatit
angallattakkat taamaallaat inini ataatsimoorfiusartuni atornerqarsinnaasut
aalajangersarneqarsimalluni.

Malittarisassani tamatuma saniatigut aalajangersarneqarpoq najugaqartut inter-
netserpata nittartakkat suut iserfigineqartarnersut sulisut najuullutik nakkutigis-
sagaat. Kiisalu aalajangersarneqarpoq oqarasuaatit angallattakkat imaat sulisut
misissorsinnaagaat, suullu nassaarineqarnersut apeqqutaatillugu najugaqartooq
timaatigut satsillugu misissorsinnaagaat ineeraalu misissorsinnaagaat.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat Kommuni Qeqertalimmi isumaginninnermik ingerlatsiviup Puilasumi pisortaqatigiinnut oqaatigisimagaa najugaqartut oqarasuaatinik angallattakkanik atuinerannik nakkutilliineq paaqqinniffiup akisussaaffigaa. Nakkutilliineq Puilasumi sulisut najugaqartut najuutsinnagit kodenik toqqortarineqartunik ingerlaavartumik atuisarnerisigut najugaqartullu oqarasuaataannut isertarnerisigut, najugaqartullu oqarasuaammik angallattakkamik atuinerani misissuinerinerisigut ingerlanneqartarpoq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsisikkut naapertuuttumik tunngavissaqartussaanerup nalinginnaasup manna ilaatigut nassataraa, tassalu pisor-tani ingerlatsiviup sulinera inatsimmik inatsiseqartitsinikkulluunniit aallaavimmik akuerisaasumik allamik tunngaveqassasoq. Akuliunneq annertusiartortillugu inatsisikkut tunngavigisaq qularnaannerujartortariaqarpoq. Jon Andersenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi aappasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 291 aamma 302 kiisalu Jens Gardep allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret – Almindelige emner"-mi tallimasaanik naqitertinneqartumi (2009-meersumi) quppernerit 150 aamma 180 innersuussutigaakka.

Taamanikkut atuuttumi namminerisamik inuuneqarsinnaatitaaneq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 7-imi imatut allaaserineqarpoq:

"Isumaqatigiisummi [Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europami isumaqatigiisummi, aqqiss.] immikkoortumi 8-mi allassimavoq kinaluunniit inuunerminut aamma ilaqu-tariit inuunerannut, angerlarsimaffianut allanullu allaffigineqateqartarneranut ataqqi-neqartariaqartoq. Pisinnaatitaaffimmut tassunga akuliunneq taamaallaat pisinnaavoq inatsimmi tamanna tunngavissaqarpat aamma akuliunneq allaaserisami 8, imm. 2-mi taagorneqartumi akuliussinnaanerni tunngavissaqartutut allassimasoqarpat, akuliun-nerlu siunertamut tunngatillugu naapertuuppat."

Taamanikkut atuuttumi pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi makku imm. 16-imit aammattaq erserput:

“Suliffimmi malittarisassat taamaalillutik malittarisassiuussisinnaangillat kiffaanngisuseqarneq pillugu pisinnaatitaaffeqarnernut tunngaviusumik inatsisini inatsisiliuussanut akuliuttunik. Inuup kiffaanngisuseqarneranut piginnittuusinnaanerannullu akuliunnernut, illumik misissuinerannut inuullu pigisaanik misissuinerannut, allakkanik telefonimillu nakkutilliinernut, aalajangerlugit nikissinnaajunnaarsitsinerannut, quumik misissuinerannut, timikkut pissaanermik atuinermut il.il. inissiiffiusup taamatut iliuuseqarnissaminut inatsisini immikkut tunngavissaqartussaavoq, taamaattumik akuliunnerit taamatut ittut aaqqissuussaanermut tunngasut aallaavigalugit tunngavilersorneqarsinnaangillat.”

Pisortaqatigiit paasissutissiissutaat imatut paasivara paaqqinniffimmi najugaqartut internetsimik atuinerminni nittartakkanut sunut isertarnerat sulisut nakkutigigaat, najugaqartullu paasissutissiissutigineqartutut taamatut nakkutilliinermi pineqartunut ilaajumanngissinnaangitsut.

Uanga naliliinera unaavoq inatsisikkut naapertuuttumik tunngaveqartussaaneermik aallaaviup manna nassatarigaa, tassalu najugaqartut oqarasuaataannut angallattakkanut Puilasumi sulisut ingerlaavartumik iserlutik misissuisarnerat ima annertutigisumik akuliunnerusoq inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngavissaqartussaalluni. Tamatuma pissuseqataa najugaqartut internetsimik atuinerminni nittartakkanut sunut isertarnerannik sulisut nakkutilliinerannut atuuppoq.

Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Isumaqarpunga Puilasoq paaqqinniffiup najugaqartut najuutsinnagit taakkua oqarasuaataannut isersinnaanerannat oqarasuaammillu atuinerrannik misissuisinnaanerannat pillugu malittarisassamik aalajangersaanissaminut inatsisikkut tunngavissaqanngitsoq.

Tamatuma saniatigut isumaqarpunga Puilasoq paaqqinniffiup sulisuisa najugaqartut oqarasuaammik angallattakkamik atuinermut atatillugu internetsimik atuinerrannik nakkutilliisinnaanerannat pillugu malittarisassamik aalajangersaanissaminut inatsisikkut tunngavissaqanngitsoq.

Uanga paasinninnera unaavoq Puilasup Kommuni Qeqertalimmi isumaginninnermik ingerlatsivimmit najugaqartut oqarasuaatinik angallattanik atuinerannik misissuisaqqullugu peqquneqarsimanera ingerlatsiviullu periaatsimik allaaserineqartumik akuerinnissimanera allatut inerniliinermik nassataqarsinnaanngitsoq.

10. Kinguaassiuutinut tunngasutigut politikki

Paaqqinniffiup kinguaassiuutinut tunngasutigut politikkiata assiliner a pisortaqaatigiit misissuiner mi tunniuppaat.

Kinguaassiuutinut tunngasutigut politikkit ilaatigut erserpoq najugaqartut arnaatigeeqqusaanngitsut/angutaatigeeqqusaanngitsut, Puilasorlu tiinganiarfiusanngitsoq kunissuuttoqartassanngitsorlu.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsiner mi inatsisikkut naapertuuttumik tunngavissaqartussaanerup nalinginnaasup manna ilaatigut nassataraa, tassalu pisor-tani ingerlatsiviup suliner a inatsimmik inatsiseqartitsinikkulluunniit aallaavimmik akuerisaasumik allamik tunngaveqassasoq. Akuliunneq annertusiar-tortillugu inatsisikkut tunngavigisaq qularnaannerujartortariaqarpoq. Jon Andersenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi aappasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 291 aamma 302 kiisalu Jens Gardep allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret – Almindelige emner"-mi tallimasaanik naqitertinneqartumi (2009-meersumi) quppernerit 150 aamma 180 innersuussutigaa kka.

Taamanikkut atuuttoq namminerisamik inuuneqarsinnaatitaaneq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitersuummi imm. 7-imi imatut allaaserineqarpoq:

"Isumaqatigiisummi [Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europami isumaqatigiisummi, aaqqiss.] immikkoortumi 8-mi allassimavoq kinaluunniit inuunerminut aamma ilaqutaariit inuunerannut, angerlarsimaffianut allanullu allaffiginnegateqartarneranut ataqqineqartariaqartoq. Pisinnaatitaaffimmut tassunga akuliunneq taamaallaat pisinnaavoq inatsimmi tamanna tunngavissaqarpat aamma akuliunneq allaaserisami 8, imm. 2-mi taagorneqartumi akuliussinnaanerni tunngavissaqartutut allassimasoqarpat, akuliun-nerlu siunertamut tunngatillugu naapertuuppat."

Taamanikkut atuuttoq pissaanermik atuisarnej pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi makku imm. 16-imit aammattaaq erserput:

“Suliffimmi malittarisassat taamaalillutik malittarisassiuussisinnaanngillat kiffaanngissuseqarnej pillugu pisinnaatitaaffeqarnernut tunngaviusumik inatsisini inatsisiliuussanut akuliuttunik. Inuup kiffaanngissuseqarneranut piginnittuusinnaanerannullu akuliunnernut, illumik misissuinerannut inuullu pigisaanik misissuinerannut, allakkanik telefonimillu nakkutilliinerannut, aalajangerlugit nikissinnaajunnaarsitsinerannut, quumik misissuinerannut, timikkut pissaanermik atuinermut il.il. inissiiffiusup taamatut iliuuseqarnissaminut inatsisini immikkut tunngavissaqartussaavoq, taamaattumik akuliunnerit taamatut ittut aaqqissuussaananermut tunngasut aallaavigalugit tunngavilersorneqarsinnaanngillat.”

Uanga naliinera unaavoq inatsisikkut naapertuuttumik tunngaveqartussaananermik aallaaviup manna nassatarigaa, tassalu Puilasumi najugaqartut arnaatigeeqqusaannginnerat/angutaatigeeqqusaannginnerat, Puilasullu tiinganiarfiusannginnera kunissuuttoqartassannginneralu ima annertutigisumik akuliunnerusooq inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngavissaqartussaalluni.

Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Puilasup nalunaarusiaagallartoq manna tunngavigalugu oqaatigivaa pisoq tusaatissatut tiguneqartoq.

Puilasumit paasisinneq imatut paasivara, Puilasumit angerlarsimaffiup kinguaassiutitigut politikianit immikkoortortat peerniarneqartut.

Immikkoortortartumut tassunga atatillugu allamik iliuuseqassanngilanga.

11. Malitseqartitsineq

Puilasooq qinnuigivara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimatinneqassasut.

Kommune Qeqertalimmi ingerlatsivimmut nalunaarusiap matuma assilinera ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Taamaalillunga Puilasoq pillugu misissuinermi suliaq naammassineqartutut isigaara.

Nalunaarusiaq manna 2023-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqassaaq aamma nittartakkanni tamanut takusassiarineqassaaq, www.ombudsmand.gl-imi.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni sulihamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuineranut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.